

STANDARDIZACE ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍ

Josef Morkus

Stavební zákon po novele účinné od března 2020 vyžaduje zpracování územně plánovacích dokumentací v jednotném standardu, který zahrnuje mimo jiné požadavky na uspořádání dat a na jejich grafické vyjádření. Doposud byl standard územního plánu upraven metodickým pokynem, nyní dokončuje Ministerstvo pro místní rozvoj jeho ukotvení formou prováděcích vyhlášek ke stavebnímu zákonu.

Cílem standardizace územně plánovacích dokumentací je umožnění jejich jednotné prezentace v připravovaném Národním geoportálu územního plánování, kde bude poskytována textová i výkresová část ve formátu PDF/A, geograficky usazené rastrové ekvivalenty výkresů, vektorová data a metadata. Dalšími neméně podstatnými důvody standardizace je zajištění lepší srozumitelnosti, kontrolovatelnosti a porovnatelnosti jednotlivých územně plánovacích dokumentací a jejich lepší sdílení na národní úrovni i dle požadavků směrnice INSPIRE.

Ministerstvo pro místní rozvoj nejprve přistoupilo ke standardizaci územního plánu formou metodického pokynu, který zpracovalo na základě podkladu od Asociace pro urbanismus a územní plánování a společností T-mapy a Hydrosoft Veleslavín. Metodický pokyn byl vydán koncem roku 2019 a obsahuje kromě vlastních požadavků na uspořádání a grafické vyjádření vybraných jevů územního plánu i datový model. Doplněn je příklady výkresů zpracovaných v jednotném standardu, vzorovými datovými strukturami ve formátech DXF a SHP a vzorovým nastavením vizualizace v prostředí ESRI. Požadavky navazují na stávající jednotné standardy uplatňované v jednotlivých krajích a sjednocují je. Během více než dvouletého období od vydání metodického pokynu podle něj vznikaly první územní plány, při jejichž tvorbě byly identifikovány některé problematické části, které je třeba ve vyhláškách upravit.

Novelou stavebního zákona, provedenou zákonem č. 47/2020 Sb., účinnou od března 2020, byla mimo jiné zavedena povinnost zpracování vybraných částí územně plánovací dokumentace, její aktualizace nebo změny a úplného znění v jednotném standardu. Jednotný standard má v prováděcím předpisu stanovit požadavky na strukturu standardizovaných částí územně plánovací dokumentace, jejich grafické vyjádření, na výměnný formát dat a na metadata. Povinnost zpracování územně plánovací dokumentace v jednotném formátu je uložena projektantovi a její nesplnění je dle stavebního zákona sankcionováno. Je třeba upozornit, že veškeré uvedené povinnosti budou aplikovatelné až po účinnosti příslušné prováděcí vyhlášky, což doposud nastalo.

K provedení požadavků stavebního zákona je třeba novelizovat dvě vyhlášky. První je vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, která již byla

novelizována vyhláškou č. 360/2021 Sb. Tato vyhláška zejména stanovila povinnost vymezovat v územních plánech plochy s rozdílným způsobem využití v podrobnějším členění, které zároveň definovala. Oproti stávajícím plochám přidala novou kategorii zeleň. Je třeba připomenout, že ze široké palety možného funkčního využití bude projektant vždy vybírat pouze několik ploch, které jsou pro řešené území relevantní, pravděpodobně žádný územní plán tak nebude obsahovat všechny druhy ploch s rozdílným způsobem využití. Rovněž je třeba upozornit, že v odůvodnění vyhlášky je sice popsáno rámcové využití jednotlivých typů ploch, konkrétní regulace však musí být vždy navržena na míru řešenému území. Účinnost novely je v okamžiku sepsání tohoto článku (polovina května 2022) stanovena na 1. 7. 2022, jako pravděpodobné se však jeví, že dojde k odložení její účinnosti na 1. 1. 2023.

Druhou, z hlediska standardu důležitější prováděcí vyhláškou, je vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti. Míra standardizace jednotlivých územně plánovacích dokumentací je odlišná, podrobný bude v první etapě pouze standard územního plánu. Pro všechny územně plánovací dokumentace jsou stanoveny požadavky na rastrové ekvivalenty výkresů a na zeměpisné usazení. Pro územní plán jsou určeny standardizované jevy, které jsou shodné se standardizovanými jevy dle výše zmíněného metodického pokynu. Požadavky na strukturu standardizovaných jevů, na jejich grafické vyjádření, na uspořádání a označení adresářů a souborů a na výměnný formát předávaných elektronických dat územního plánu jsou stanoveny v přílohách vyhlášky. Návrh novely prošel v dubnu a květnu 2022 mezirezortním připomínkovým řízením, ve kterém bylo uplatněno 127 připomínek. Po jejich vyhodnocení a zpracování bude vyhláška vydána. Na základě připomínek bude účinnost novely upravena na 1. 1. 2023.

Přechodná ustanovení obou vyhlášek upravují, kdy se určené požadavky uplatní. U nových územně plánovacích dokumentací se budou vztahovat na ty, které neměly ke dni účinnosti vyhlášky doručeno oznámení o konání veřejného projednání, u změn je rozhodujícím okamžikem schválení zadání nebo obsahu změny. Při první změně, jejíž pořizování bude zahájeno po dni nabytí účinnosti vyhlášky,

se bude muset územně plánovací dokumentace uvést do souladu s novelizovanou vyhláškou. Požadavky se budou vztahovat i na územně plánovací dokumentaci pořízenou před rokem 2007.

Soulad s jednotným standardem je kontrolován tzv. ETL nástrojem, který bude upraven dle novelizované vyhlášky a na podzim 2022 zpřístupněn k volnému užití všem projektantům.

Úprava jednotného standardu v novém stavebním zákoně a v jeho prováděcí vyhlášce bude důsledně navazovat na úpravu ve stávající stavební legislativě.

Zákonné požadavky i novely obou zmíněných vyhlášek jsou podrobněji popsány ve sborníku z konference Asociace pro urbanismus a územní plánování, který je přílohou tohoto čísla časopisu.

*Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

ENGLISH ABSTRACT

Standardization of spatial planning documents, by Josef Morkus

Since the approval of the amendment of March 2020, the Building Act has required that documents of spatial planning be elaborated within a unified standard, including requirements for data arrangement and their graphic representation. The standard for master plans is still regulated by methodological instruction, but the Ministry for Regional Development is also finalizing relevant implementing regulations as related to the Building Act.